31990L0088

DIRECTIVA CONSILIULUI
din 22 februarie 1990
de modificare a Directivei 87/102/CEE de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre privind creditul de consum

(90/88/CEE)

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolul 100a,

având în vedere propunerea Comisiei [1],

în cooperare cu Parlamentul European [2],

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social [3],

întrucât articolul 5 din Directiva 87/102/CEE a Consiliului [4] prevede introducerea unei metode sau unor metode comunitare de calcul al ratei anuale procentuale a creditului de consum;

întrucât, pentru promovarea instituirii și funcționării pieței interne și pentru asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor, este de dorit să se folosească aceeași formulă de calcul al ratei anuale procentuale în întreaga Comunitate;

întrucât, pentru introducerea unei asemenea metode și în conformitate cu definiția costului total al creditului pentru consumator, este de dorit elaborarea unei formule matematice unice pentru calcularea ratei anuale procentuale și pentru determinarea elementelor de cost al creditului care să se folosească pentru calcule, indicând acele costuri care nu trebuie luate în considerare;

întrucât statele membre care anterior datei de notificare a prezentei directive aplică o legislație care permite utilizarea altei formule matematice pentru calcularea ratei anuale procentuale pot continua să aplice această legislație pe parcursul unei perioade de tranziție;

întrucât, înainte de încheierea perioadei de tranziție și ținând seama de experiența acumulată, Consiliul, la propunerea Comisiei, adoptă o decizie care permite aplicarea unei formule matematice comunitare unice;

întrucât, ori de câte ori este necesar, este de dorit să se adopte anumite ipoteze pentru calcularea ratei anuale procentuale;

întrucât, în temeiul naturii speciale a împrumuturilor garantate printr-o ipotecă asupra unui bun imobil, este de dorit ca aceste credite să fie în continuare excluse parțial din prezenta directivă;

întrucât informațiile care trebuie comunicate consumatorului în contractul scris trebuie suplimentate,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Directiva 87/102/CEE se modifică după cum urmează:

(1) Articolul 1 alineatul (2) literele (d) și (e) se înlocuiesc cu următorul text:

„(d) «costul total al creditului pentru consumator» înseamnă toate costurile, inclusiv dobânda și alte taxe pe care consumatorul trebuie să le plătească pentru credit.";

---

(1) JO C 155, 14.6.1988, p. 10.
(2) JO C 96, 17.4.1989, p. 87 și JO C 291, 20.11.1989, p. 50.
(3) JO C 337, 31.12.1988, p. 1.
(4) JO L 42, 12.2.1987, p. 48.

„(e) «rata anuală procentuală» înseamnă costul total al creditului pentru consumator, exprimat ca procent anual din suma creditului acordat și calculat în conformitate cu articolul 1a".

(2) Se inserează următorul articol:

„Articolul 1a

(1) (a) Rata anuală procentuală care este echivalentă, în fiecare an, cu valoarea actualizată a tuturor obligațiilor (împrumuturi, rambursări și taxe) prezente sau viitoare convenite de către creditor și debitor, se calculează în conformitate cu formula matematică prevăzută de anexa II.

(b) În anexa III sunt prezentate patru metode de calcul cu scop ilustrativ.

(2) Pentru calcularea ratei anuale procentuale, se determină «costul total al creditului pentru consumator», astfel cum este definit la articolul 1 alineatul (2) litera (d), cu excepția următoarelor taxe:

(i) taxe care trebuie plătite de către debitor pentru nerespectarea oricărora dintre obligațiile prevăzute în contractul de credit;

(ii) alte taxe decât prețul de achiziție pe care consumatorul este obligat să îl plătească la achiziționarea de bunuri sau servicii, indiferent dacă tranzacția este achitată în numerar sau prin credit;

(iii) taxe pentru transferul fondurilor și taxe pentru menținerea unui cont destinat recepționării plăților pentru rambursarea creditului, achitarea dobânzii și a altor taxe, cu excepția cazurilor în care consumatorul nu are libertatea de a alege în limite rezonabile în acest sens, iar aceste taxe sunt anormal de ridicate; cu toate acestea, această dispoziție nu se aplică taxelor pentru colectarea unor asemenea rambursări sau plăți, indiferent dacă acestea se fac în numerar sau altfel;

(iv) cotizații de membru în asociații sau grupuri sau care decurg din alte contracte decât contractul de credit, chiar în cazul în care condițiile de creditare sunt influențate de calitatea de membru;

(v) taxe pentru asigurare sau garanții; cu toate acestea, se includ taxele destinate asigurării plății către creditor în eventualitatea decesului, invalidității, bolii sau intrării în șomaj a consumatorului, în valoare egală sau mai mică decât valoarea totală a creditului, a dobânzii aferente și a altor taxe care trebuie impuse de către creditor ca o condiție de garantare a creditului.

(3) (a) În cazul în care operațiunile de creditare menționate de prezenta directivă intră sub rezerva dispozițiilor legislațiilor interne în vigoare la 1 martie 1990, care impun limite maxime ale ratei anuale procentuale pentru asemenea tranzacții, și în cazul în care aceste dispoziții permit costuri standard, altele decât cele descrise la alineatul (2) punctele (i) – (v), care nu trebuie incluse în respectivele limite maxime, statele membre pot, exclusiv pentru asemenea tranzacții, să nu includă costurile menționate anterior în calculul ratei anuale procentuale, în conformitate cu dispozițiile prezentei directive, cu condiția ca în cazurile menționate la articolul 3 și în contractul de credit, să fie prevăzută obligativitatea informării consumatorului asupra sumei și asupra includerii acesteia în plățile de efectuat.

(b) statele membre nu mai pot aplica dispozițiile literei (a) de la data intrării în vigoare a formulei matematice unice pentru calcularea ratei anuale procentuale în Comunitate, în temeiul dispozițiilor alineatului (5) litera (c).

(4) (a) Rata procentuală anuală se calculează în momentul încheierii contractului de credit, fără a se aduce atingere dispozițiilor articolului 3 privind publicitatea și ofertele speciale.

(b) Calculul se realizează presupunându-se că contractul de credit este valabil pe perioada convenită, iar creditorul și consumatorul își îndeplinesc obligațiile prevăzute în termenul și la datele convenite.

(5) (a) Ca măsură de tranziție, sub rezerva dispozițiilor alineatului (1) litera (a), statele membre care, până la 1 martie 1990, au aplicat dispoziții legale în conformitate cu care se poate utiliza o formulă matematică diferită de cea din anexa II pentru calcularea ratei procentuale anuale, pot continua să aplice formula respectivă pe teritoriile lor pe o perioadă de trei ani, începând de la 1 ianuarie 1993.

Statele membre iau măsurile adecvate pentru a se asigura că este utilizată o singură formulă matematică pentru calcularea ratei anuale procentuale pe teritoriul lor.

(b) Cu șase luni înainte de expirarea termenului prevăzut la litera (a), Comisia prezintă Consiliului un raport, însoțit de o propunere, care, ținând seama de experiența acumulată, permite aplicarea unei singure formule matematice comunitare pentru calcularea ratei anuale procentuale.

(c) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, adoptă o decizie până la 1 ianuarie 1996.

(6) Pentru contractele de credit care conțin clauze ce permit fluctuații ale ratei dobânzii și ale valorii sau nivelului celorlalte taxe incluse în rata anuală procentuală, dar care nu pot fi cuantificate în momentul calculării acesteia, rata anuală procentuală se calculează presupunând că dobânda și celelalte taxe rămân fixe și se aplică până la încheierea contractului de credit.

(7) În cazul în care este necesar, calcularea ratei anuale procentuale se face pe baza următoarelor presupuneri:

— în cazul în care contractul nu prevede o limită de creditare, suma creditului acordat este egală cu suma stabilită de statul membru în cauză, fără a se depăși suma echivalentă cu 2 000 ECU;

— în cazul în care nu există o planificare stabilită a rambursării și în cazul în care aceasta nu se poate deduce din termenii contractului și din mijloacele de rambursare a creditului acordat, se consideră că durata creditului este de un an;

— cu excepția cazurilor în care se precizează altfel, în cazul în care în contract se prevede mai mult de o dată de rambursare, creditul este disponibil, iar rambursările se efectuează la prima dată prevăzută în contract".

(3) Articolul 2 alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„(3) Dispozițiile articolului 1a și articolelor 4 – 12 nu se aplică contractelor de credit sau contractelor prin care se promite acordarea unui credit, garantate prin ipotecă asupra unui bun imobil, în măsura în care acestea nu sunt deja excluse din prezenta directivă în conformitate cu alineatul (1) litera (a)."

(4) La articolul 4 alineatul (2) se adaugă următorul paragraf:

„(c) declararea valorii, a numărului și frecvenței sau a datelor plăților pe care trebuie să le efectueze consumatorul pentru a rambursa creditul, precum și a plăților dobânzii și a celorlalte taxe; trebuie precizată și valoarea totală a acestor plăți în cazul în care este posibil;

(d) declararea elementelor de cost menționate la articolul 1a alineatul (2), cu excepția cheltuielilor legate de încălcarea obligațiilor contractuale care nu au fost incluse în calculul ratei anuale procentuale, dar care trebuie plătite de consumator în anumite împrejurări, precum și o declarație prin care sunt definite astfel de împrejurări. În cazurile în care se cunoaște valoarea exactă a acestor elemente, se menționează suma respectivă; în caz contrar, în cazul în care este posibil, se furnizează fie o metodă de calcul, fie o estimare cât mai exactă posibil."

(5) Articolul 5 se elimină.

(6) Anexa devine anexa I și se inserează următorul punct la alineatul (1):

„(ix) obligația consumatorului de a economisi o anumită sumă de bani care trebuie depusă într-un cont special".

(7) Se adaugă anexele II și III la prezenta directivă.

Articolul 2

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 31 decembrie 1992 și informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 3

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 22 februarie 1990.

Pentru Consiliu

Președintele

D. J. O'MALLEY

ANEXĂ

„ANEXA II

ECUAȚIA DE BAZĂ CARE EXPRIMĂ ECHIVALENȚA ÎMPRUMUTURILOR, PE DE O PARTE, ȘI RAMBURSĂRILE ȘI TAXELE, PE DE ALTĂ PARTE:

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t_{K'}}}$$

Semnificațiile literelor și simbolurilor:

K	este numărul unui împrumut
K′	este numărul unei rambursări sau al unei plăți a taxelor
A_K	este valoarea împrumutului numărul K
$A'_{K'}$	este valoarea rambursării numărul K
$\sum$	reprezintă o sumă
m	este numărul ultimului împrumut
m′	este numărul ultimei rambursări sau al ultimei plăți a taxelor
t_K	este intervalul, exprimat în ani și fracțiuni dintr-un an, dintre data împrumutului nr. 1 și datele următoarelor împrumuturi cu nr. 2 până la m
$t_{K'}$	este intervalul, exprimat în ani și fracțiuni dintr-un an, dintre data împrumutului nr. 1 și datele rambursărilor sau ale plății taxelor cu nr. 1 până la m′
i	este rata procentuală care se poate calcula (fie algebric, prin aproximări succesive sau cu ajutorul unui program de calculator), atunci când ceilalți termeni ai ecuației se cunosc din contract sau din altă sursă.

Observații:

(a) Sumele plătite de ambele părți în diferite momente nu sunt în mod necesar egale și nu se plătesc în mod necesar la intervale egale.

(b) Data inițială este data primului împrumut.

(c) Intervalele dintre datele folosite pentru calcule se exprimă în ani sau în fracțiuni dintr-un an.

ANEXA III

EXEMPLE DE CALCULE

Primul exemplu

Suma împrumutată: S = 1 000 ECU.

Se rambursează printr-o plată unică de 1 200 ECU efectuată după 18 luni, adică 1,5 ani, de la data împrumutului.

Ecuația devine $1000 = \frac{1\,200}{(1+i)^{1,5}}$

sau $(1+i)^{1,5} = 1,2$

$1 + i = 1,129243\ldots$

$i = 0,129243\ldots$

Această valoare se rotunjește la 12,9 % sau la 12,92 %, în funcție de practicile obișnuite din statul membru respectiv, în conformitate cu care rotunjirea se face la prima sau la a doua zecimală.

Al doilea exemplu

Suma convenită este S = 1 000 ECU, dar creditorul reține 50 ECU pentru cheltuieli de evaluare și administrative, astfel încât împrumutul este de fapt de 950 ECU; ca și în primul exemplu, rambursarea a 1 200 ECU se face după 18 luni de la data împrumutului.

Ecuația devine $950 = \frac{1\,200}{(1+i)^{1,5}}$

sau $(1+i)^{1,5} = \frac{1\,200}{950} = 1,263157\cdots$

$1 + i = 1,16851\ldots$

$i = 0,16851\ldots$ rotunjit la 16,9 % sau 16,85 %.

Al treilea exemplu

Suma împrumutată este de 1 000 ECU, de rambursat în două rate de 600 ECU fiecare, plătite după unul și respectiv doi ani.

Ecuația devine $1000 = \frac{600}{1+i} + \frac{600}{(1+i)^2}$;

se rezolvă algebric și rezultă i = 0,1306623, rotunjindu-se la 13,1 % sau la 13,07 %.

Al patrulea exemplu

Suma împrumutată este de 1 000 ECU iar sumele de plătit de către debitor sunt:

După trei luni (0,25 ani)	272 ECU
După șase luni (0,50 ani)	272 ECU
După douăsprezece luni (1 an)	544 ECU
Total	1 088 ECU

Ecuația devine:

$$1000 = \frac{272}{(1+i)^{0,25}} + \frac{272}{(1+o)^{0,50}} + \frac{544}{1+i}$$

Această ecuație permite calcularea lui i prin aproximări succesive care pot fi programate pe un calculator de buzunar.

Rezultatul este:

i = 0,1321 rotunjit la 13,2 sau 13,21 %."